

**ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

**ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΣΤΟΧΟΙ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2008 - 2013**

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2002-2007
ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ**

ΜΑΡΤΙΟΣ 2009

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ - ΑΘΗΝΑ 15784
Τηλ.: 210 727 5161 , FAX: 210 727 5214 , e-mail: secret@di.uoa.gr

**ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2002-2007

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Καθηγητής Θ. ΣΦΗΚΟΠΟΥΛΟΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
2	ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	6
3	ΣΤΟΧΟΣ, ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	8
3.1	Στόχοι - Όραμα	8
3.2	Αρχές και Πλαίσιο	8
3.3	Φιλοσοφία.....	11
4	ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΗΣ.....	13
4.1	Διαμόρφωση κατάλληλου κλίματος	13
4.2	Σχήμα Οργάνωσης και Λειτουργίας.....	13
4.3	Ανάπτυξη των Υποδομών.....	16
4.3.1	Χώροι - Κτιριακό.....	16
4.3.2	Εξοπλισμοί.....	16
4.4	Ανθρώπινοι πόροι.....	17
4.5	Δράσεις Βελτίωσης των Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών – Δια Βίου Εκπαίδευση.....	17
4.5.1	Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Υλικό στο Διαδίκτυο.....	17
4.5.2	Πιλοτική Εφαρμογή Νέων Μορφών Διδασκαλίας με χρήση ΤΠ&Ε.....	18
4.5.3	Εισαγωγή Κύκλου Μαθημάτων Γενικών Δεξιοτήτων.....	18
4.5.4	Εναλλακτικοί Τρόποι Αξιολόγησης των Φοιτητών.....	18
4.5.5	Θεσμός Συμβούλου Καθηγητή.....	19
4.5.6	Διεπιστημονικότητα και Εξειδίκευση.....	19
4.5.7	Επιμόρφωση και Δια Βίου Εκπαίδευση.....	19
4.5.8	Συνεργασίες.....	20
4.5.9	Διαχείριση Χώρων και Εξοπλισμών του Τμήματος.....	20
4.5.10	Φοιτητικές Εισφορές, Χορηγίες, Σύνδεση με τους Παραγωγικούς Φορείς.....	21
4.5.11	Σύστημα Διαχείρισης της Προσφοράς Έργου των Μεταπτυχιακών Φοιτητών.....	22
4.6	Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας.....	22
4.6.1	Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου.....	24
4.6.2	Ετήσιος Απολογισμός Έργου μελών ΔΕΠ.....	24
4.6.3	Ετήσιος Απολογισμός Έργου των Οργάνων Διοίκησης και των Τομέων Δράσης.....	24
4.6.4	Ετήσιος Απολογισμός Έργου του λοιπού διδακτικού προσωπικού.....	24
4.6.5	Αξιολόγηση Οργάνων Διοίκησης, Επιτροπών και Υπηρεσιών Γραμματείας.....	24
4.6.6	Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης Τμήματος.....	25
4.6.7	Σύστημα Μέτρησης.....	25
4.6.8	Εξωτερική αξιολόγηση.....	25
5	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ.....	26

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το **Μάιο του 2002** ψηφίστηκε από τη Γ.Σ. του Τμήματος **Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης** μετά από διάλογο που πρακτικά διήρκεσε 2 έτη. Έναυσμα για την εκπόνηση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης υπήρξε η απόφαση της Γ.Σ., τον Ιανουάριο του 2000, για ένα νέο **Εσωτερικό Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας** του Τμήματος. Η αναγκαιότητα του Σχεδίου αυτού προέκυψε από το γεγονός ότι τα Πανεπιστήμια βρίσκονται σήμερα αντιμέτωπα με σημαντικές δομικές αλλαγές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης λόγω του ταχύτατου μετασχηματισμού της κοινωνίας και γενικότερα των διεθνών εξελίξεων.

Το **Σχέδιο** αυτό **περιλαμβάνει** την αποτύπωση της ισχύουσας τότε κατάστασης στο Τμήμα, την εκτίμηση των εξελίξεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, την καταγραφή των αναγκών που προέκυπταν και τον προσδιορισμό δράσεων και ενεργειών που έπρεπε να δρομολογηθούν, Οι δράσεις αυτές είχαν ως κύριους στόχους:

- *Την εγκαθίδρυση και παγίωση Νέας Δομής Οργάνωσης και Λειτουργίας.*
- *Την ανάπτυξη και ορθολογική διαχείριση των Υποδομών (χώρων και εξοπλισμών).*
- *Την ανάπτυξη και βελτίωση της διαχείρισης του Ανθρώπινου Δυναμικού.*
- *Τη βελτίωση των Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών.*
- *Την υιοθέτηση και λειτουργία Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας.*

Ειδικότερα, το **Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας** που υιοθετήθηκε αποτελείται από τρεις διακριτές φάσεις: α) αξιολόγηση με ερωτηματολόγια του εκπαιδευτικού έργου και των υπηρεσιών του Τμήματος από τους φοιτητές καθώς και των Οργάνων Διοίκησης και Επιτροπών από τα μέλη ΔΕΠ και εκπροσώπους των φοιτητών, β) απολογισμό δραστηριοτήτων και προγραμματισμό αναγκών των μελών ΔΕΠ, του λοιπού Διδακτικού και Τεχνικού προσωπικού, των Οργάνων Διοίκησης και των Επιτροπών του Τμήματος και γ) ετήσια έκθεση αξιολόγησης από την Επιτροπή Ελέγχου Ποιότητας. Προβλέπεται επίσης η ανάπτυξη ενός Συστήματος Μέτρησης από το οποίο θα αντλούνται διάφορα στατιστικά στοιχεία χρήσιμα στη διαδικασία αξιολόγησης. Τέλος κάθε 4 έτη προβλέπεται εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος

Με βάση το Σχέδιο αυτό δρομολογούνται μια σειρά από προτάσεις για χρηματοδότηση του Τμήματος, όπως αυτή στο «Πρόγραμμα Ενίσχυσης των Σπουδών Πληροφορικής» του ΕΠΕΑΕΚ.

Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Σχεδίου Ανάπτυξης προβλέπεται μεταβατικό στάδιο μέχρι το τέλος του 2004 για την ενεργοποίηση και δοκιμαστική εφαρμογή του κύριου όγκου των δράσεων, την ανάπτυξη των διαδικασιών και την εξασφάλιση υποδομών και άλλων πόρων.

Η παρούσα Επιτελική Σύνοψη περιλαμβάνει τους Στόχους, τις Αρχές, το Πλαίσιο και τη Φιλοσοφία του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης καθώς και τα κυριότερα σημεία των επιμέρους δράσεων. Τέλος περιγράφεται εν συντομία ο τρόπος χρηματοδότησης των προβλεπόμενων δράσεων και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους.

2 ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ανήκει στη Σχολή Θετικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Ιδρύθηκε το 1989 ως Τμήμα Πληροφορικής, ουσιαστικά όμως άρχισε να λειτουργεί το 1986 μετά από απόφαση της Συγκλήτου, ως Διατμηματικό Πρόγραμμα Σπουδών των Τμημάτων Φυσικής και Μαθηματικών στην «Επιστήμη των Υπολογιστών και των Τηλεπικοινωνιών». Οι πρώτοι πτυχιούχοι του Τμήματος αποφοίτησαν το 1990. Το 2000 μετονομάστηκε σε Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών. Από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του, με εξαιρετική οξυδέρκεια και επιστημονική ευστοχία, θεράπευσε με ενιαία αντιμετώπιση τον τομέα της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών στη βάση της επικράτησης της ψηφιακής τεχνολογίας και της συνεπαγόμενης σύγκλισης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Για το λόγο αυτό αποτελεί σήμερα ένα «επιτυχημένο παράδειγμα» στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς. Το ακαδημαϊκό έτος 2001 – 2002 ολοκλήρωσε, σύμφωνα με την παραπάνω φιλοσοφία, την τέταρτη αναμόρφωση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

Ο αρχικός πυρήνας του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) προήλθε από τα Τμήματα Φυσικής και Μαθηματικών και αποτελείτο από 19 μέλη. Το 2002 το Δ.Ε.Π. του Τμήματος αριθμεί 35 μέλη (11 Καθηγητές, 7 Αναπληρωτές Καθηγητές, 15 Επίκουρους Καθηγητές και 2 Λέκτορες) ενώ μέχρι το τέλος του 2005, σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία, προβλέπεται να αυξηθεί σε 40 μέλη. Στο Τμήμα διδάσκουν και 3 Ομότιμοι Καθηγητές. Οι ώρες διδασκαλίας (το 2002) για το σύνολο των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων που ανατίθενται στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, ανέρχονται κατά μέσο όρο σε 280 εβδομαδιαίως (8 ανά μέλος ΔΕΠ). Η αναλογία προπτυχιακών φοιτητών ανά μέλος ΔΕΠ αυξήθηκε από 20 το 1997 σε 30 το 2001, ενώ προβλέπεται, μέχρι το 2005, να φτάσει σε 35. Ο μέσος όρος αποφοίτησης είναι 5.2 έτη. Οι Μεταπτυχιακοί φοιτητές αυξάνονται κάθε έτος και από περίπου 200 το 2002 προβλέπεται να ανέλθουν σε 300 το 2005 (χωρίς να συνυπολογίζονται οι υποψήφιοι διδάκτορες). Το Τμήμα διαθέτει επίσης 5 ΕΕΔΠ και ΕΤΕΠ, 2 Βιβλιοθηκονόμους και 3 διοικητικούς υπαλλήλους, ενώ η Γραμματεία του διαθέτει 5 διοικητικούς υπαλλήλους.

Το Τμήμα αποτελείται από τρεις Τομείς:

- ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
- ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
- ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΗΜΑΤΟΣ

Εκτός από τον Προπτυχιακό Κύκλο Σπουδών, στο Τμήμα λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τις ακόλουθες έξι Μεταπτυχιακές Ειδικεύσεις:

- Υπολογιστική Επιστήμη
- Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
- Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
- Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
- Επεξεργασία Σήματος για Επικοινωνίες και Πολυμέσα
- Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Συμμετέχει επιπλέον σε Διατμηματικά/Διαπανεπιστημιακά ΠΜΣ με ειδίκευση στους τομείς:

- Ηλεκτρονικής, Ραδιοηλεκτρολογίας και Αυτοματισμού
- Βασικής και Εφαρμοσμένης Γνωσιακής Επιστήμης

- Λογικής και Θεωρίας Αλγορίθμων και Υπολογισμών
- Μικροηλεκτρονικής

Προβλέπεται σύντομα να λειτουργήσει, σε συνεργασία με το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του ΕΚΠΑ, ΠΜΣ στη «Διοίκηση και Οικονομική των Τηλεπικοινωνιών».

Εκτός από τη διδακτική δραστηριότητα το Τμήμα αναπτύσσει και έντονη ερευνητική δραστηριότητα σε διάφορες επιστημονικές περιοχές. Για τις παραπάνω δραστηριότητες το Τμήμα διαθέτει ερευνητικά εργαστήρια και περίπου 100 συνεργάτες ερευνητές, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι υποψήφιοι διδάκτορες. Αξίολογη είναι και η συμμετοχή του Τμήματος σε πολλά εθνικά και ευρωπαϊκά ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα.

Η εμπειρία των μελών του Τμήματος στα παραπάνω προγράμματα έχει οδηγήσει τις Πανεπιστημιακές αρχές να αναθέσουν σε μέλη του την εκτέλεση μεγάλων πανεπιστημιακών προγραμμάτων ανάπτυξης στους τομείς των Δικτύων, των Βιβλιοθηκών, της Επαγγελματικής Κατάρτισης και Επιμόρφωσης, κλπ.

Το Τμήμα διαθέτει συνολικά 7 αίθουσες διδασκαλίας για τα Προγράμματα Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών. Η μεγαλύτερη είναι χωρητικότητας 120 ατόμων, ενώ οι υπόλοιπες είναι χωρητικότητας 20 έως 70 ατόμων. Λειτουργεί επίσης μια πλήρως εξοπλισμένη αίθουσα τηλεκπαίδευσης χωρητικότητας 32 ατόμων. Τέλος, υπάρχουν 2 αίθουσες συνεδριάσεων 40 και 20 ατόμων αντιστοίχως. Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι εξοπλισμένες με σύγχρονα εποπτικά μέσα και οπτικοακουστικό εξοπλισμό κατάλληλο για διδασκαλία με χρήση Η/Υ και προβολικού. Με δεδομένη τη συνεχή αύξηση των φοιτητών είναι σαφής η έλλειψη μεγαλύτερων αιθουσών διδασκαλίας και κυρίως ενός αμφιθεάτρου.

Λειτουργούν 2 εργαστήρια με PCs, 30 και 20 θέσεων εργασίας αντιστοίχως, ένα εργαστήριο UNIX 30 θέσεων εργασίας, ένα εργαστήριο για τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές 15 θέσεων εργασίας και ένας αριθμός εξειδικευμένων εργαστηρίων. Τα εργαστήρια ελεύθερης πρόσβασης παραμένουν ανοικτά για τους φοιτητές από τις 9:00 έως τις 21:00. Πρόσφατα έχει αποκτηθεί άρτιος πληροφοριακός εξοπλισμός με εξειδικευμένους εξυπηρετητές και κατάλληλο λογισμικό για πολλών τύπων εφαρμογές. Έχει επίσης αναπτυχθεί σύγχρονη δικτυακή υποδομή στα πλαίσια του Πανεπιστημιακού δικτύου. Οι εργαστηριακοί χώροι και οι θέσεις εργασίας είναι τα τελευταία έτη σαφώς ανεπαρκείς λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητών.

3 ΣΤΟΧΟΣ, ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

3.1 Στόχοι - Όραμα

Οι στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης είναι:

- Η ανάδειξη του Τμήματος ως του καλύτερου στην Ελλάδα στο χώρο της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών όσον αφορά στην
 - Εκπαίδευση
 - Έρευνα και Ανάπτυξη
 - Κοινωνική προσφορά
- Η αναγνώριση και η προβολή του διεθνώς.
- Η εδραίωση και προαγωγή των Ευρωπαϊκών ακαδημαϊκών αρχών.
- Η παραγωγή πρωτότυπης εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής στις νέες κοινωνικές και τεχνολογικές συνθήκες.
- Η άμεση ή έμμεση συμμετοχή στη διαμόρφωση των πολιτικών που αφορούν σε θέματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Εκτός, δηλαδή, από την **οργάνωση ενός υποδειγματικού Τμήματος**, στόχος είναι και η ταυτόχρονη **λειτουργία του ως ένα «εργαστήριο πιλότος»** στον Πανεπιστημιακό χώρο, γεγονός που θα αποτελέσει σημαντική κοινωνική προσφορά.

3.2 Αρχές και Πλαίσιο

Οι **Πυλώνες** πάνω στους οποίους στηρίχθηκε το **Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης** είναι:

- A) Η ιστορία και οι ακαδημαϊκές παραδόσεις του Τμήματος.
- B) Οι αρχές και η αποστολή του Πανεπιστημίου και των μελών του.
- Γ) Οι διεθνείς εξελίξεις.
- Δ) Οι εθνικές ιδιαιτερότητες.

A) Οι **ακαδημαϊκές παραδόσεις του Τμήματος**, παρά τη σχετικά ολιγοετή λειτουργία του, είναι πλούσιες και έχουν επηρεάσει σημαντικά το κλίμα και τα ήθη που επικρατούν σήμερα σ' αυτό. Βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην ιστορία, την πολιτεία και την πολυετή ακαδημαϊκή εμπειρία πολλών εκ των ιδρυτικών του μελών. Οι παραδόσεις αυτές μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Στενή σύνδεση της εκπαίδευσης με την έρευνα και ανάπτυξη.
- Καλλιέργεια του προτύπου του πανεπιστημιακού δασκάλου.
- Τόλμη, συναίνεση και φαντασία στη Διοίκηση.
- Πανεπιστήμιο ανοικτό στην κοινωνία.

B) Οι **αρχές και η αποστολή του Πανεπιστημίου και των μελών του** όπως τις αντιλαμβάνεται η κοινωνία μέχρι σήμερα, αποτυπώνονται και προσδιορίζονται στο Σύνταγμα και τους νόμους του κράτους.

Το Σύνταγμα της Ελλάδος αναφέρει:

Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση (άρθρο 16, παρ. 5).

Η αποστολή των Πανεπιστημίων καθορίζεται στο Νόμο Πλαίσιο (Ν. 1268/1982, άρθρο 1, παρ. 2 και παρ. 3) ως εξής:

–Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, που έχουν ως αποστολή:

- Να παράγουν και να μεταδίδουν τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία και να καλλιεργούν τις τέχνες.
- Να συντείνουν στη διαμόρφωση υπεύθυνων ανθρώπων με επιστημονική, κοινωνική, πολιτισμική και πολιτική συνείδηση και να παρέχουν τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία.
- Να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κοινωνικών και αναπτυξιακών αναγκών του τόπου.

–Στα πλαίσια της αποστολής τους τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα οφείλουν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της ανάγκης για **συνεχιζόμενη εκπαίδευση** και διαρκή επιμόρφωση.

Οι καθηγητές των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί (Σύνταγμα της Ελλάδας, άρθρο 16, παρ. 6). Οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των μελών ΔΕΠ καθορίζονται αναλυτικότερα από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

–Τα μέλη ΔΕΠ των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί και απολαμβάνουν **λειτουργικής ανεξαρτησίας** κατά την άσκηση των διδακτικών και ερευνητικών καθηκόντων τους (Ν. 2530/1997, άρθρο 1, παρ. 1).

–Τα μέλη ΔΕΠ έχουν την υποχρέωση να **παρέχουν διδακτικό, ερευνητικό-επιστημονικό και διοικητικό έργο** (Ν. 2530/1997, άρθρο 1, παρ. 2).

–Τα μέλη ΔΕΠ έχουν επίσης ως έργο ... και την παροχή **υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο** συναφών με την ειδικότητά τους και τη θέση τους (Ν.1268/1982, άρθρο 13, παρ. 3).

Γ) Οι παραπάνω αρχές αποτελούν τμήμα του ευρωπαϊκού πολιτισμού και της ευρωπαϊκής ακαδημαϊκής παράδοσης. Η **ευρωπαϊκή πανεπιστημιακή κοινότητα** διαμορφώνει σήμερα την **πολιτική της**, σύμφωνα και με τη Δήλωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πανεπιστημίων (European University Association) στο Graz το 2003 (υιοθετήθηκε επίσημα στη Λουβένη από το Συμβούλιο της EUA στις 4 Ιουλίου 2003), πάνω στους εξής κύριους άξονες:

–Διασφάλιση του **κεντρικού ρόλου** των Πανεπιστημίων στην ανάπτυξη της **Ευρωπαϊκής κοινωνίας**.

–Διατήρηση του **δημόσιου χαρακτήρα** των Πανεπιστημίων.

–Εδραίωση της **έρευνας** ως **κύριο συστατικό** της ανώτατης εκπαίδευσης.

–**Βελτίωση της ποιότητας** της ανώτατης εκπαίδευσης με τη δημιουργία ισχυρών αυτοτελών ιδρυμάτων.

–Βελτίωση της **ανταγωνιστικότητας** των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων.

–Υποστήριξη της **κινητικότητας** και της κοινωνικής διάστασης.

–Ανάπτυξη ενός Ευρωπαϊκού πλαισίου πολιτικής για τη **διασφάλιση της ποιότητας**.

–Ενθάρρυνση **συνεργασιών** μεταξύ Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων.

–Δημιουργία **τριών επιπέδων σπουδών** (με τρίτο επίπεδο το διδακτορικό).

–**Αντίκρισμα** του **πρώτου επιπέδου** σπουδών στην αγορά **εργασίας**.

Άλλες **διεθνείς εξελίξεις** που θα επηρεάσουν τα Πανεπιστήμια στο άμεσο μέλλον είναι οι εξής:

–Οι **δαπάνες** για την έρευνα, την καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη θα **αυξηθούν**, αλλά προδιαγράφεται ο κίνδυνος **μεγάλο ποσοστό της έρευνας** να διεξάγεται **εκτός των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης** και πολλά Πανεπιστήμια να **παρέχουν σχεδόν αποκλειστικά εκπαιδευτικό έργο** ενώ μόνο λίγα να θεωρούν πως η **συνεισφορά στην πνευματική και πολιτιστική ζωή της χώρας** είναι σημαντικός σκοπός της αποστολής τους. Τέλος, η **έρευνα που δεν σχετίζεται άμεσα** με τις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία τείνει να είναι **σημαντικά υποβαθμισμένη** και η **διαφήμιση** της ποιότητας **παρά η ίδια η ποιότητα** στην εκπαίδευση και την έρευνα να **προσελκύει** τους πιο ικανούς φοιτητές.

–Σε κάθε χώρα θα υπάρχουν ανά ερευνητική περιοχή μόνο **λίγες «ομάδες αριστείας»**, ανταγωνιστικές σε παγκόσμιο επίπεδο.

–Στην Ευρώπη, οι **τοπικές αρχές** κάθε περιφέρειας θα είναι υπεύθυνες για την έρευνα και τα κέντρα καινοτομίας όπου θα συμμετέχουν ορισμένα Πανεπιστημιακά Τμήματα, επιχειρήσεις και περιφερειακές αρχές.

–Στην Ευρώπη όλα τα **πτυχία**, οι κύκλοι σπουδών και τα σχήματα αξιολόγησης θα είναι **παρόμοια**.

–Προβλέπεται **ταχεία αύξηση των αποφοίτων** μεταπτυχιακών σπουδών, ενώ μεγάλο ποσοστό των μεταπτυχιακών φοιτητών θα έχουν βασικό πτυχίο από **διαφορετικό ακαδημαϊκό ίδρυμα**.

–Η **ποιότητα της ακαδημαϊκής έρευνας** θα είναι σημαντικά **ανομοιόμορφη** από ίδρυμα σε ίδρυμα και από γεωγραφική περιοχή σε γεωγραφική περιοχή, ενώ οι αμοιβές των ακαδημαϊκών θα διαφέρουν σημαντικά.

–Θα αναπτυχθεί η **δια βίου μάθηση** και θα αποτελέσει σημαντική δραστηριότητα των Πανεπιστημίων.

–Μεγάλο ποσοστό των επιστημονικών περιοδικών θα είναι σε **ηλεκτρονική μορφή** και η **διαχείρισή τους θα γίνεται από τους ίδιους τους ακαδημαϊκούς**.

–Τα Πανεπιστήμια θα αποκτήσουν **μεγαλύτερη αυτονομία** και θα χρειαστεί να διαχειριστούν διαφορετικά τους πόρους τους και να αναζητήσουν **νέες πηγές χρηματοδότησης**.

Δ) Στο γενικότερο διεθνές πλαίσιο, η Ελληνική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται και από ορισμένες σημαντικές **εθνικές ιδιαιτερότητες**:

- Ανάγκη για **αύξηση της ανταγωνιστικότητας** των Ελληνικών Πανεπιστημίων διεθνώς.
- **Χαμηλή χρηματοδότηση** της έρευνας από εθνικούς πόρους σε
 - υποδομές
 - υποτροφίες για υποψήφιους διδάκτορες
 - αμοιβές για ερευνητές.
- Υπερβολικά μεγάλη ανάγκη **προσέλκυσης τρίτων πόρων** για τη χρηματοδότηση εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων.
- Αδυναμία **σύνδεσης** της παραγόμενης **έρευνας με την οικονομία** και την κοινωνία,.
- **Αλλοίωση** της εικόνας της αποστολής του Πανεπιστημίου στην κοινωνία .
- Ανυπαρξία εθνικού συστήματος **ελέγχου ποιότητας** της ανώτατης εκπαίδευσης..
- Πρόσφατη «ανωτατοποίηση» των **ΤΕΙ**.
- Μεγάλη αύξηση των φοιτητών και **δημιουργία πολλών νέων Τμημάτων και Πανεπιστημίων**.
- Ειδικότερα στον τομέα της Πληροφορικής, υπήρξε πρόσφατα σημαντική **αύξηση των προπτυχιακών φοιτητών** (υπερδιπλασιασμός σε μια πενταετία), δημιουργία **πολλών νέων μεταπτυχιακών προγραμμάτων** και δημιουργία νέων Τμημάτων σχετικών με την Πληροφορική και τις Τηλεπικοινωνίες σε Πανεπιστήμια και ΤΕΙ.

3.3 Φιλοσοφία

Η φιλοσοφία του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης και συνεπώς του περιλαμβανομένου σ' αυτό Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας, βασίζεται στις παρακάτω αρχές:

- **Δυναμική προσαρμογή.** Δηλαδή η δημιουργία των κατάλληλων δομών, διαδικασιών και κουλτούρας που να εξασφαλίζουν τη δυνατότητα αξιολόγησης των εκάστοτε συνθηκών και την άμεση αντίδραση σ' αυτές, στα πλαίσια ενός ισχυρά ανταγωνιστικού περιβάλλοντος που μεταβάλλεται με ταχύτατους ρυθμούς. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται α) η γρήγορη αναπροσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και της εκπαιδευτικής διαδικασίας, β) η αντιμετώπιση της μεγάλης κινητικότητας των επιστημόνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και της αναγκαιότητας διακρατικών συνεργασιών στην εκπαίδευση και την έρευνα, γ) η εξασφάλιση πόρων για τη συντήρηση και αναβάθμιση των υποδομών και η εξασφάλιση του απαραίτητου ανθρώπινου δυναμικού, δ) ο καλύτερος σχεδιασμός και συντονισμός των ερευνητικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων, ε) η έγκαιρη και σωστή προβολή όλων των δραστηριοτήτων και επιτευγμάτων του Τμήματος.
- **Συμμετοχή στη διοίκηση και λειτουργία του Τμήματος.** Είναι φανερό ότι το μέχρι πρόσφατα μοντέλο λειτουργίας που βασιζόταν κυρίως στο συνυπολογισμό των επιμέρους ατομικών δραστηριοτήτων, δεν μπορεί να λειτουργήσει στο νέο περιβάλλον. Στο συγκεκριμένο σχέδιο ανάπτυξης υιοθετήθηκε ένα νέο σχήμα λειτουργίας του Τμήματος που αποβλέπει στη συντεταγμένη δράση, στο συλλογικό σχεδιασμό, στην κατανομημένη και ισομερή προσπάθεια όλου του προσωπικού, στην υιοθέτηση κινήτρων και στην ορθολογική διαχείριση των πόρων κάθε τύπου.
- **Διαφάνεια – Συναίνεση – Εμπιστοσύνη.** Δεδομένου του θεσμικού πλαισίου που διέπει τα Πανεπιστήμια, της ιδιαιτερότητας του κοινωνικού τους ρόλου, αλλά και των διαμορφωμένων ηθών σε αυτά, η συντεταγμένη δράση δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά μόνο σε ένα περιβάλλον συναίνεσης. Προϋπόθεση για αυτό είναι οι διαφανείς διαδικασίες, η ύπαρξη γενικά αποδεκτών κανόνων του παιγνιδιού και η τήρηση και εφαρμογή τους ενιαία, χωρίς να αλλάζουν ανά περίπτωση. Αποτέλεσμα είναι το καλό κλίμα εμπιστοσύνης που δημιουργείται και το οποίο αποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα ανάπτυξης και βελτίωσης.
- **Προγραμματισμός – Απολογισμός - Αξιολόγηση.** Για την επίτευξη των στόχων που τέθηκαν και τη δημιουργία του αναγκαίου κλίματος που απαιτείται για την εφαρμογή του Σχεδίου Ανάπτυξης, προβλέπονται διαδικασίες προγραμματισμού σε κάθε επίπεδο, που επιτρέπουν την ορθολογική και δίκαιη διαχείριση των πόρων με οικονομία κλίμακας, αλλά και διαδικασίες απολογισμού ώστε να ελέγχεται η αποτελεσματικότητα των αποφάσεων και να εξασφαλίζεται η διαφάνεια. Τέλος, η διαδικασία αξιολόγησης όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος με βάση τα παραπάνω καθώς και με τη βοήθεια στοιχείων που προκύπτουν από μετρήσεις (γνώμης και δεικτών) ανατροφοδοτεί το σύστημα και επιτρέπει διορθωτικές κινήσεις. Οι διαδικασίες προγραμματισμού και αξιολόγησης εφαρμόζονται και στον καθορισμό των νέων θέσεων ΔΕΠ, σύμφωνα με την υπάρχουσα κατάσταση στο Τμήμα αλλά και την εξέλιξη της επιστήμης. Με την ίδια λογική αντιμετωπίζεται και η συνεχής αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών (Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακών) καθώς και η χάραξη ερευνητικής πολιτικής.
- **Παρακολούθηση – Δημοσιοποίηση – Άμιλλα – Βελτίωση.** Ο Εσωτερικός Έλεγχος Ποιότητας βασίζεται στον κύκλο που αποτελείται από τα βήματα: α) Παρακολούθηση και καταγραφή όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος και των μελών του. β) Δημοσιοποίηση των δραστηριοτήτων αυτών, των αποτελεσμάτων αξιολόγησης και των διαφόρων δεικτών. γ) Δημιουργία κλίματος άμιλλας που βασίζεται στην ακριβή γνώση του περιβάλλοντος, στην ανάδειξη των διαφορετικού τύπου δραστηριοτήτων, δεξιοτήτων και έργου, στη δυνατότητα κάθε μέλους του Τμήματος να επανεκτιμήσει και αξιολογήσει το έργο του με συγκριτικά στοιχεία και στην εξαγωγή συμπερασμάτων για τη γενική πορεία του Τμήματος. δ) Ατομικές

αποφάσεις και ενέργειες που οδηγούν στη βελτίωση του έργου του κάθε μέλους του Τμήματος και συλλογικές αποφάσεις και ενέργειες που αποβλέπουν στη βελτίωση των διαδικασιών και των υπηρεσιών του Τμήματος.

- **Διεπιστημονικότητα.** Σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της έρευνας αποτελεί σήμερα η διεπιστημονικότητα και αυτό εντάσσεται στρατηγικά στα σχέδια του Τμήματος.
- **Σύνδεση με την οικονομία και την κοινωνία.** Στρατηγικό στόχο αποτελεί επίσης ο συνυπολογισμός, τόσο στα προγράμματα σπουδών όσο και στις ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες, των απαιτήσεων της οικονομίας της χώρας και των κοινωνικών αναγκών. Τέλος, η σύνδεση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με την οικονομία και την κοινωνία αποτελεί βασική παράμετρο στο Σχέδιο Ανάπτυξης.
- **Σύνδεση με τον πολιτισμό.** Η προσφορά στον πολιτισμό, που περιλαμβάνεται και θεσμικά στην αποστολή του Πανεπιστημίου, αλλά και οι κάθε τύπου πολιτισμικές εκδηλώσεις, αποτελούν σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη του Τμήματος και στρατηγικά επιδιώκεται να μην υποβαθμίζονται αλλά αντίθετα να ενισχύονται.

4 ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΗΣ

4.1 Διαμόρφωση κατάλληλου κλίματος

Η κρισιμότητα του γενικότερου κλίματος στο Τμήμα επισημάνθηκε στα κείμενα και στις αποφάσεις του από το 2000 ενώ καταβλήθηκε μεγάλη προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση. Εκτός από τις διαδικασίες προγραμματισμού – απολογισμού που υιοθετούνται, και οι οποίες συμβάλουν στη διαφάνεια, προβλέπονται σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της λήψης των αποφάσεων με συναινετικό τρόπο και διάλογο, της δημιουργίας περιβάλλοντος εμπιστοσύνης και ανάδειξης διεργασιών που συνθέτουν τις διαφορετικές απόψεις. Η αποτύπωση και η αναγνώριση του συνολικού έργου (εκπαιδευτικό, ερευνητικό, διοικητικό) που οφείλουν να προσφέρουν τα μέλη ΔΕΠ, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο και τις εκάστοτε ανάγκες, αποτελεί σημαντικό παράγοντα στη διατήρηση του καλού κλίματος αλλά και αποτελεσματικό εργαλείο στην ανάπτυξη του Τμήματος. Στα πλαίσια αυτά, η πολιτική που ακολουθείται στις διαδικασίες εξέλιξης των μελών ΔΕΠ αξιολογείται ως πολύ σημαντική, με αποσαφήνιση και τήρηση των βασικών κανόνων. Οι κανόνες αυτοί συνυπολογίζουν την παραγωγή υψηλής ποιότητας ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου αλλά και τις δεξιότητες, το έργο και την προσπάθεια των μελών ΔΕΠ σε όλο το φάσμα δραστηριοτήτων του Τμήματος και του Πανεπιστημίου. Η σύνθεση των βασικών ακαδημαϊκών αξιών με τις απαιτήσεις που προκύπτουν από την πραγματικότητα της λειτουργίας και οργάνωσης του Ελληνικού Πανεπιστημίου είναι ίσως ο αποτελεσματικότερος τρόπος επίτευξης των στόχων που τέθηκαν στο σχέδιο ανάπτυξης του Τμήματος.

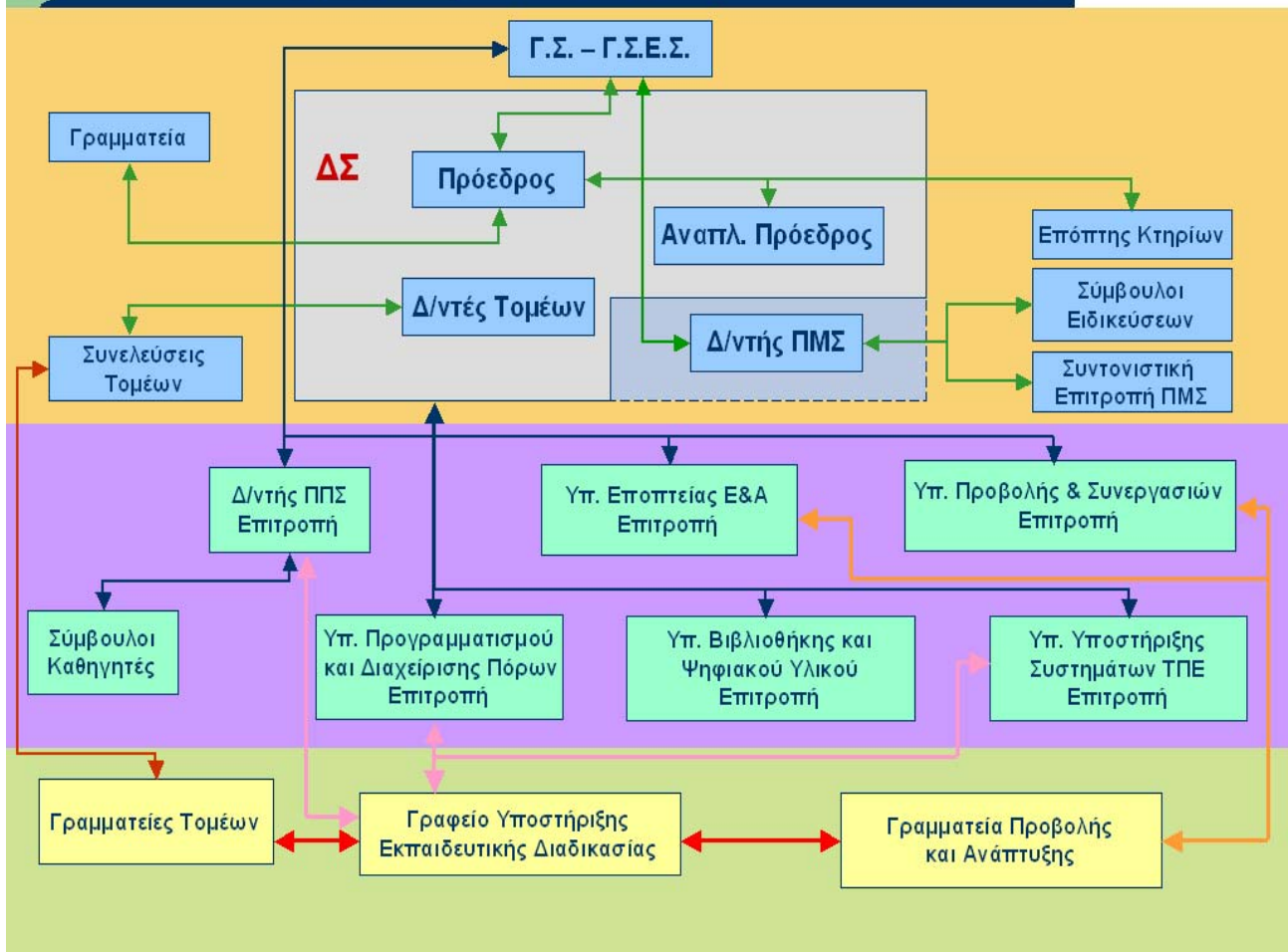
4.2 Σχήμα Οργάνωσης και Λειτουργίας

Εκτιμώντας ότι τα Πανεπιστήμια βρίσκονται σήμερα αντιμέτωπα με σημαντικές δομικές αλλαγές, απαιτείται ένα νέο σχήμα λειτουργίας και διοίκησης το οποίο να μπορεί να προσαρμόζεται δυναμικά, σύμφωνα με την εμπειρία που αποκτάται από την εφαρμογή του αλλά και τη γενικότερη διαμόρφωση του περιβάλλοντος στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στη χώρα και διεθνώς.

Το νέο αυτό σχήμα, σύμφωνα με το παρακάτω διάγραμμα, εκτός από τις θεσμοθετημένες θέσεις του Προέδρου, του Αναπληρωτή Προέδρου, των Διευθυντών Τομέων, του Διευθυντή Μεταπτυχιακών Σπουδών και του Επόπτη Κτιρίων, προβλέπει, τον ορισμό Υπευθύνων για τους σημαντικότερους τομείς δράσης του Τμήματος. Οι Υπεύθυνοι των τομέων δράσης ορίζονται κάθε δύο έτη από τη Γ.Σ. του Τμήματος μετά από πρόταση του Προέδρου και αμέσως μετά την εκλογή του. Οι Υπεύθυνοι αυτοί συνεργάζονται στενά με τον Πρόεδρο και το ΔΣ, τους παρέχονται τα αναγκαία μέσα και πόροι για να διεκπεραιώσουν το έργο τους και υποβάλλουν προγραμματισμό των ενεργειών τους και ετήσια απολογιστική έκθεση. Μετά από πρόταση των Υπευθύνων, η Γ.Σ. ορίζει Επιτροπή για κάθε τομέα δράσης τα μέλη της οποίας μπορούν να έχουν την ευθύνη συγκεκριμένης αρμοδιότητας.

Σχήμα διοίκησης και λειτουργίας

Οι τομείς δράσης είναι έξι και οι κυριότερες αρμοδιότητές τους περιγράφονται ως εξής:

- 1) Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών, τήρηση του ωρολογίου προγράμματος, συμβουλευτική δραστηριότητα προς τους φοιτητές, προγραμματισμός νέων εργαστηρίων και εκπαιδευτικών χώρων, συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων και αξιολόγηση μαθημάτων, δημιουργία και ανανέωση καταλόγου συγγραμμάτων, σύνταξη προτάσεων για την αναμόρφωση του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών. Σύνταξη ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων και προγράμματος εξετάσεων και επιτηρήσεων, διάθεση αιθουσών διδασκαλίας και συνεδριάσεων, οργάνωση υποδοχής φοιτητών. Έκδοση οδηγού σπουδών.
- 2) Βιβλιοθήκης και Ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού: Ανάπτυξη υπηρεσιών βιβλιοθήκης για τους φοιτητές και το προσωπικό, πολιτική διασύνδεσης με άλλες βιβλιοθήκες (συμβατικές, ηλεκτρονικές, ψηφιακές), ενημέρωση βιβλιοθήκης με τίτλους βιβλίων και επιστημονικά περιοδικά. Ανάπτυξη και διαχείριση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού.
- 3) Προβολής και Συνεργασιών: Συντήρηση, ανανέωση και αναβάθμιση ιστοσελίδας του Τμήματος, διοργάνωση σεμιναρίων και ημερίδων, έκδοση εντύπων προβολής του Τμήματος,

ενημέρωση διαφόρων φορέων σχετικά με την εκπαίδευση που παρέχεται στο Τμήμα και τις λοιπές δραστηριότητές του, καταγραφή των Πανεπιστημίων και ερευνητικών ιδρυμάτων της Ελλάδας και του εξωτερικού που δραστηριοποιούνται σε σχετικά με το Τμήμα αντικείμενα και παρακολούθηση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων τους, ανάπτυξη διμερών και πολυμερών σχέσεων (π.χ. ERASMUS), δραστηριοποίηση του Τμήματος στην περιοχή των Βαλκανίων, της Α. Μεσογείου κλπ., αναζήτηση τρίτων πόρων – χορηγίες.

- 4) Προγραμματισμού και Διαχείρισης Πόρων: Προγραμματισμός αναγκών (χώροι, ανθρώπινο δυναμικό, οικονομικοί πόροι) Τμήματος, Επιτροπών, μελών ΔΕΠ, διαχείριση πόρων και ετήσιος απολογισμός. Ο Υπεύθυνος του τομέα δράσης εισηγείται σχετικά με όλα τα παραπάνω στον Πρόεδρο και το ΔΣ.
- 5) Παρακολούθησης Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων: Καταγραφή ερευνητικών και αναπτυξιακών έργων του Τμήματος και ενημέρωση σχετικά με αυτά, ανανέωση του καταλόγου επιστημονικών δημοσιεύσεων του Τμήματος, παρακολούθηση ερευνητικών τάσεων στα ελληνικά και ξένα ΑΕΙ και καταγραφή της πολιτικής του Τμήματος στον τομέα αυτό, διοργάνωση επιστημονικών ημερίδων και σεμιναρίων, έκδοση τεύχους με επιλεγμένα θέματα από πτυχιακές και διπλωματικές εργασίες, έκδοση τεύχους στα αγγλικά με τις κυριότερες πρωτότυπες συνεισφορές όλων των διδακτορικών διατριβών του Τμήματος και άλλων ερευνητικών δραστηριοτήτων των μελών ΔΕΠ.
- 6) Υποστήριξης Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών: Προγραμματισμός λειτουργίας, συντήρηση και αναβάθμιση των γενικών εξοπλισμών και εργαστηρίων Η/Υ του Τμήματος, λειτουργία και αναβάθμιση δικτυακών υποδομών του Τμήματος, λειτουργία και ανάπτυξη οπτικοακουστικών μέσων διδασκαλίας και εξοπλισμού τηλεεκπαίδευσης, διαχείριση και αναβάθμιση εκπαιδευτικού λογισμικού και ενημέρωση του προσωπικού και των φοιτητών σχετικά με αυτό, ανάπτυξη νέων υπηρεσιών προς τους φοιτητές και το προσωπικό.

Ο Δ/ντης μεταπτυχιακών σπουδών συνεργάζεται με τους εκπροσώπους του Τμήματος στα Διατμηματικά Μεταπτυχιακά Προγράμματα που αυτό συμμετέχει, διαμορφώνει και καταγράφει μια συνολική εικόνα αυτών των δραστηριοτήτων (π.χ. μαθήματα που υποστηρίζονται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος στα διάφορα ΠΜΣ) και μετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου στο Δ.Σ. Επίσης, ο Επόπτης Κτιρίων, εκτός των αρμοδιοτήτων που προβλέπει ο νόμος, συνεργάζεται με τον Αρχηγό Πολιτικής Άμυνας σε θέματα πυρασφάλειας και φυσικών καταστροφών. Οι Τομείς αναπτύσσουν εκπαιδευτική και ερευνητική πολιτική στην επιστημονική τους περιοχή και δημιουργούν τις απαιτούμενες δομές λειτουργίας.

Στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης προβλέπεται ακόμη και η δημιουργία δύο υποστηρικτικών μονάδων των οποίων η στελέχωση γίνεται κατά κύριο λόγο από υπαλλήλους του Πανεπιστημίου (κλάδου Πληροφορικής) με σύμβαση αορίστου χρόνου τοποθετημένους στο Τμήμα, αλλά και από άλλο μόνιμο προσωπικό (ΕΕΔΠ, ΕΤΕΠ, Διοικητικό). Επικουρικά μπορεί να χρησιμοποιούνται μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες που προσφέρουν έργο. Οι κύριες αρμοδιότητες των δύο μονάδων (Γραφεία) είναι οι εξής:

1. Γραφείο Υποστήριξης Εκπαιδευτικής Διαδικασίας

Α) Διαχείριση και λειτουργία όλων των υπολογιστικών συστημάτων (εργαστηρίων, Γραμματείας, αιθουσών διδασκαλίας, μελών ΔΕΠ και λοιπού προσωπικού) και των εποπτικών μέσων. Β) Διαχείριση και διανομή των διδακτικών συγγραμμάτων. Γ) Οργάνωση του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού που βρίσκεται στο διαδίκτυο. Δ) Διεκπεραίωση των απαιτούμενων διαδικασιών σχετικά με τα οικονομικά του Τμήματος. Ε) Συλλογή στοιχείων σχετικά με τους αναγκαίους δείκτες στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας. ΣΤ) Υποστήριξη του

Συστήματος για την ανάθεση έργου στους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Ζ) Υποστήριξη άλλων διαδικασιών που απαιτούνται στο Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών. Η) Διαχείριση αιθουσών συνεδριάσεων. Το Γραφείο αυτό συνεργάζεται στενά κυρίως με τον Πρόεδρο, τους Δ/ντες Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών και τον Υπεύθυνο του τομέα «Υποστήριξης Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών». Επικεφαλής του Γραφείου μπορεί να είναι ένα μέλος του ΕΕΔΙΠ και να στελεγχώνεται από ένα ΕΤΕΠ, δύο διοικητικούς υπαλλήλους, τρεις υπαλλήλους αορίστου χρόνου δύο υποψήφιους διδάκτορες και δύο μεταπτυχιακούς φοιτητές.

2. Γραφείο Προβολής και Ανάπτυξης

Α) Οργάνωση εκδηλώσεων προβολής του Τμήματος. Β) Ανάπτυξη νέων υπηρεσιών προς τους φοιτητές και το προσωπικό. Γ) Εκτύπωση του Οδηγού Σπουδών και άλλων εντύπων προβολής καθώς και εκτύπωση επιστημονικών εντύπων. Δ) Υποστήριξη των Συνεργασιών του Τμήματος. Ε) Υποστήριξη των διαδικασιών αξιολόγησης και των δραστηριοτήτων προβολής. Το Γραφείο αυτό συνεργάζεται στενά κυρίως με τους Υπευθύνους του τομέα «Προβολής και Συνεργασιών» και του τομέα «Παρακολούθησης Ε&Α Δραστηριοτήτων». Επικεφαλής του Γραφείου μπορεί να είναι ένα μέλος του ΕΕΔΙΠ και να στελεγχώνεται από ένα υπάλληλο αορίστου χρόνου δύο υποψήφιους διδάκτορες και δύο μεταπτυχιακούς φοιτητές.

4.3 Ανάπτυξη των Υποδομών

Ο προγραμματισμένος υπερδιπλασιασμός των φοιτητών από το 1997 έως το 2004 και η αύξηση των εισακτέων επί 7 συνεχή έτη, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα ως προς την επάρκεια των υποδομών και του ανθρώπινου δυναμικού. Οι υπάρχουσες αίθουσες διδασκαλίας είναι πλέον μικρές και πολλά μαθήματα διεξάγονται με δεκάδες ορθίους. Η κατάτμηση των μαθημάτων σε περισσότερα τμήματα είναι αδύνατη, στον απαιτούμενο βαθμό, διότι δεν επαρκεί ο συνολικός αριθμός των αιθουσών διδασκαλίας ενώ ο αριθμός των μελών ΔΕΠ είναι σχετικά μικρός για το σκοπό αυτό. Οι εργαστηριακοί χώροι και οι αντίστοιχες υποδομές είναι ανεπαρκείς. Τα όργανα του Τμήματος, στην κατεύθυνση επίλυσης των προβλημάτων αυτών, οφείλουν να κινητοποιηθούν για την επίτευξη των εξής στόχων:

4.3.1 Χώροι - Κτιριακό

- Ολοκλήρωση του **δευτέρου ορόφου** της νέας πτέρυγας του Τμήματος για τη στέγαση των Γραφείων των μελών ΔΕΠ.
- Ανέγερση **αμφιθεάτρου** 300 θέσεων.
- Ανέγερση **δύο νέων αιθουσών διδασκαλίας** χωρητικότητας 150 περίπου θέσεων η καθεμία.
- Ανέγερση **αναγνωστηρίου**, επιφάνειας περίπου 200 τ.μ., με αυτοχρηματοδότηση από πόρους του Τμήματος (μετά από απόφαση της Γ.Σ.).
- Εξασφάλιση **εργαστηριακών χώρων** και χώρων για **θέσεις εργασίας υποψηφίων διδασκόντων**, επιφάνειας περίπου 400 τ.μ., οι οποίοι θα ελευθερωθούν μετά την εγκατάσταση των μελών ΔΕΠ στα νέα γραφεία και πιθανώς θα δημιουργηθούν σε όροφο που θα ανεγερθεί πάνω από τις δύο νέες αίθουσες διδασκαλίας.
- Μετεγκατάσταση, μέχρι το 2008, του Υπολογιστικού Κέντρου και του Κέντρου Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου σε άλλους χώρους του Πανεπιστημίου, γεγονός που απελευθερώνει περίπου 400 τ.μ για τις ανάγκες του Τμήματος.

4.3.2 Εξοπλισμοί

- Βελτίωση των **υποστηρικτικών υποδομών** του Τμήματος
- **Αναβάθμιση** των σταθμών εργασίας των φοιτητικών εργαστηρίων και **δημιουργία νέων θέσεων εργασίας**.
- **Δημιουργία νέων εκπαιδευτικών εργαστηρίων** σε μαθήματα κατευθύνσεων.

- Αναβάθμιση και εμπλουτισμός του διαθέσιμου **λογισμικού**.

4.4 Ανθρώπινοι πόροι

- Εξασφάλιση μέχρι το 2007 **νέων θέσεων ΔΕΠ**, χωρίς ο συνολικός αριθμός να υπερβεί τους 50 (δηλαδή 5-8 νέες θέσεις), σε γνωστικά αντικείμενα που δεν υπηρετούνται επαρκώς.
- Εξασφάλιση 6-8 **νέων θέσεων ΕΕΔΙΠ** και **ΕΤΕΠ** για την υποστήριξη κατά κύριο λόγο των εργαστηρίων και πιθανώς των μαθημάτων Γενικής Παιδείας.
- Τοποθέτηση στο Τμήμα ικανού αριθμού **νέων διοικητικών υπαλλήλων** με σύμβαση αορίστου χρόνου (μερικοί εκ των οποίων του **κλάδου Πληροφορικής**). Το προσωπικό αυτό θα στελεχώσει τα δύο Γραφεία υποστήριξης των δραστηριοτήτων του Τμήματος καθώς και τη Γραμματεία.
- Βελτίωση της **φύλαξης** του κτιρίου ως προς το διαθέσιμο προσωπικό.
- Βελτιστοποίηση της **προσφοράς έργου** των υποψηφίων διδασκτόρων και των μεταπτυχιακών φοιτητών με στόχο την καλύτερη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος.

4.5 Δράσεις Βελτίωσης των Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών – Δια Βίου Εκπαίδευση

Οι δράσεις αυτές έχουν σα στόχο την όσο το δυνατόν καλύτερη ανταπόκριση του Τμήματος στις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας, τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, την περαιτέρω βελτίωση των ερευνητικών δραστηριοτήτων, την ανάπτυξη συνεργασιών, την ανάπτυξη της δια βίου εκπαίδευσης, την προβολή και την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη οικονομική αυτοδυναμία του Τμήματος.

Η σχεδίαση των δράσεων με στόχο την αντιμετώπιση των αναγκών της σύγχρονης κοινωνίας γίνεται κατά τρόπο ώστε να μην διαταράσσεται η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης, υιοθετώντας ευέλικτες λύσεις που μπορούν να επανεξετάζονται και να τροποποιούνται όποτε κριθεί αναγκαίο. Οι τρεις βασικές κατευθύνσεις της πολιτικής στο θέμα αυτό είναι: α) Δημιουργία **Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης που απευθύνεται ειδικά σε εργαζόμενους** σε τομείς της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, οι οποίοι έχουν αποφοιτήσει παλαιότερα ή έχουν αποκτήσει τις γνώσεις τους εμπειρικά και επιθυμούν να τις βελτιώσουν ως προς τις σύγχρονες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις. Τα μαθήματα στο πρόγραμμα αυτό απαιτείται να γίνονται απογευματινές ώρες. β) **Εισαγωγή στο ΠΜΣ πτυχιούχων** (Πανεπιστημίων και ΤΕΙ) **συγγενών επιστημονικών κλάδων** με ταυτόχρονη **υποχρέωση των φοιτητών αυτών να παρακολουθούν** και να εξετάζονται επιτυχώς σε 10-15 **προπτυχιακά μαθήματα**. γ) Ενίσχυση των **ερευνητικών και αναπτυξιακών δεξιοτήτων** στην Ελλάδα καθώς και άρτια κατάρτιση στελεχών, μέσω **Διατμηματικών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών** με υποστήριξη της **διεπιστημονικής γνώσης**. Επίσης, προβλέπεται να συνεχιστεί η διαδικασία εισαγωγής στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ειδικών μαθημάτων, κυρίως διεπιστημονικής φύσης, που καλλιεργούν αναγκαίες δεξιότητες στη σημερινή κοινωνία.

Όσον αφορά στη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία προβλέπονται οι παρακάτω ενέργειες:

4.5.1 Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Υλικό στο Διαδίκτυο

Δημιουργία δικτυακών τόπων για όλα τα μαθήματα του προπτυχιακού και μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών και ανάπτυξη εκπαιδευτικού ψηφιακού υλικού (Σημειώσεις, Ασκήσεις, Διαφάνειες Διαλέξεων κλπ.) για χρήση από το διαδίκτυο. Στόχος είναι, πολύ σύντομα, όλα τα

παραπάνω να οργανωθούν με ενιαίο τρόπο και να είναι προσβάσιμα από την ιστοσελίδα του Τμήματος. Ο τόπος του κάθε μαθήματος να περιέχει τουλάχιστον: Περιεχόμενο του μαθήματος, πληροφορίες για την οργάνωση, διεξαγωγή και τρόπο αξιολόγησης του μαθήματος, υποχρεώσεις των φοιτητών και προαπαιτούμενες γνώσεις, βιβλιογραφία, σημειώσεις του μαθήματος εφ' όσον διανέμονται, διαφάνειες του μαθήματος εφ' όσον χρησιμοποιούνται, εργαστηριακές και φροντιστηριακές ασκήσεις εφ' όσον προβλέπονται στο μάθημα, τελευταία αποτελέσματα αξιολόγησης του μαθήματος από τους φοιτητές, παλαιά θέματα εξετάσεων εφ' όσον το επιθυμεί ο διδάσκων.

4.5.2 Πιλοτική Εφαρμογή Νέων Μορφών Διδασκαλίας με χρήση ΤΠ&Ε

Η δράση αυτή περιλαμβάνει:

- Πιλοτική χρήση **διαδραστικού εκπαιδευτικού λογισμικού** σε 2-3 επιλεγμένα μαθήματα.
- Πιλοτική εφαρμογή **ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης** με διάθεση στο διαδίκτυο των βιντεοσκοπημένων διαλέξεων, των διαφανειών και του πίνακα σε 3-4 επιλεγμένα μαθήματα.

Η πιλοτική εφαρμογή των νέων μορφών διδασκαλίας στοχεύει αφενός στην εξοικείωση με αυτές και την επέκτασή τους σε άλλα μαθήματα και αφετέρου στην αξιολόγησή τους και την εξαγωγή συμπερασμάτων.

4.5.3 Εισαγωγή Κύκλου Μαθημάτων Γενικών Δεξιοτήτων

Η εκπαιδευτική πολιτική του Τμήματος πρέπει να στραφεί με μεγαλύτερη ένταση προς την καλλιέργεια των γενικών δεξιοτήτων και της διεπιστημονικότητας. Στη λογική αυτή δημιουργείται **κύκλος μαθημάτων γενικών δεξιοτήτων και διεπιστημονικότητας**. Τα σχετικά μαθήματα έχουν τη μορφή διαλέξεων και δεν αξιολογούνται με τους κλασσικούς τρόπους, ώστε να μην επιβαρύνουν τους φοιτητές κατά την περίοδο των εξετάσεων. Ο κύκλος αυτός κατ' αρχήν περιλαμβάνει:

- Υποχρεωτικά μαθήματα: Εξέλιξη της Επιστήμης της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, Διδακτική της Πληροφορικής, Διοίκηση έργων, Συγγραφή και Παρουσίαση Τεχνικών Εκθέσεων, Σύγχρονη Ελληνική και Βαλκανική Ιστορία, Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία, Δομή και Όργανα της Ε.Ε. Οι παραπάνω γνώσεις είναι πολύτιμες για τα αυριανά στελέχη που θα διοικήσουν και θα συνεργαστούν με συναδέλφους τους στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο.
- Ένταξη στον κύκλο αυτό κατ' επιλογήν μαθημάτων με διεπιστημονικό κυρίως προσανατολισμό, όπως Παιδαγωγικά, Οικονομικά, Τεχνικοοικονομική Ανάλυση κλπ.

4.5.4 Εναλλακτικοί Τρόποι Αξιολόγησης των Φοιτητών

Στο Τμήμα εφαρμόζονται ήδη εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών σε αρκετά μαθήματα και έχει αποκτηθεί σχετική εμπειρία. Η ευρεία χρήση των εναλλακτικών τρόπων αξιολόγησης των φοιτητών και η αναζήτηση των καταλληλότερων μορφών για κάθε μάθημα πρέπει να εξεταστεί συστηματικά. Με την ενίσχυση του διδακτικού αλλά και υποστηρικτικού προσωπικού μπορούν πλέον να εφαρμοστούν διάφορες μορφές αξιολόγησης, συμπληρωματικές με τις τελικές εξετάσεις (ανάλογα με τη φύση του μαθήματος), όπως:

- **εκπόνηση μελετών περίπτωσης** στα πλαίσια επιλεγμένων μαθημάτων,
- **εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών,**
- **λύση προβλημάτων,**
- **ενδιάμεσες γραπτές εξετάσεις** σε μέρος της ύλης του μαθήματος,
- **συχνές περιοδικές προφορικές εξετάσεις** στην ύλη που διδάχτηκε στην αντίστοιχη περίοδο.

Στόχος της εφαρμογής των εναλλακτικών τρόπων αξιολόγησης των φοιτητών, **με προσανατολισμό προς το συνεχή και δημιουργικό έλεγχο των γνώσεων**, σε αντιδιαστολή με τη μοναδική εξέταση, είναι η καλύτερη και σφαιρικότερη αφομοίωση των παρεχόμενων γνώσεων και η μείωση της διάρκειας φοίτησης.

4.5.5 Θεσμός Συμβούλου Καθηγητή

Το Τμήμα έχει ήδη υιοθετήσει και εφαρμόζει το θεσμό του Συμβούλου Καθηγητή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, όπου κάθε φοιτητής συνεργάζεται υποχρεωτικά με το Σύμβουλο Καθηγητή του τουλάχιστον μία φορά στην αρχή κάθε εξαμήνου. Στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών έχει θεσμοθετηθεί ο Σύμβουλος Καθηγητής, τον οποίο οι φοιτητές μπορούν να επισκέπτονται εφ' όσον το επιθυμούν ή εάν κρίνουν ότι αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα. Πρέπει να εξεταστεί σοβαρά η καθιέρωση της συνεργασίας με το Σύμβουλο Καθηγητή **σε υποχρεωτική βάση για κάθε φοιτητή και για διάρκεια 5 ετών** (μέσος χρόνος φοίτησης) κατά μέγιστο **από την εγγραφή του**. Αυτό θα γίνει δυνατό με την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος.

Ο θεσμός αυτός διευκολύνει τους φοιτητές να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους με ορθολογικότερο και αποδοτικότερο τρόπο και μειώνει τους λιμνάζοντες φοιτητές.

4.5.6 Διεπιστημονικότητα και Εξειδίκευση

Σύμφωνα με την κατάσταση που διαμορφώνεται στην ανώτατη εκπαίδευση, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, η εξειδίκευση αποκτάται πλέον στις μεταπτυχιακές σπουδές. Οι **προπτυχιακές σπουδές** θα πρέπει επομένως **να παρέχουν ισχυρές βάσεις σε όλο το εύρος της επιστήμης** που θεραπεύει ένα Τμήμα καθώς και να **καλλιεργούν τις γενικές δεξιότητες** των φοιτητών. Με τον τρόπο αυτό οι νέοι επιστήμονες θα σπλίζονται με θεμελιώδεις γνώσεις που θα τους επιτρέπουν να προσαρμόζονται εύκολα στις νέες εξελίξεις της επιστήμης και της τεχνολογίας, αλλά και στις ολοένα και αυξανόμενες απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας. Κατά τη διάρκεια, επίσης, των προπτυχιακών σπουδών θα πρέπει να δίνεται η **δυνατότητα δομημένης γνωριμίας με τις διαφορετικές ειδικεύσεις** που προσφέρει η επιστήμη, ώστε οι φοιτητές να μπορούν να επιλέγουν τις μεταπτυχιακές σπουδές που θα ακολουθήσουν σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα και τις δεξιότητές τους.

Ο σχεδιασμός των **μεταπτυχιακών σπουδών βασίζεται στην εξειδίκευση και την εμπάθουση** και λαμβάνει υπόψη του τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις, τις ιδιαιτερότητες της Ελλάδας, τις ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς εργασίας, τα ισχυρά σημεία και τις αδυναμίες του Τμήματος, τη θέση της χώρας στα Βαλκάνια και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέχρι σήμερα το Τμήμα έχει με επιτυχία τηρήσει τα κριτήρια αυτά και στο μέλλον θα πρέπει να τα **αξιολογεί συστηματικά** ώστε να **αναπροσαρμόζει τις μεταπτυχιακές του σπουδές**.

Οι σημερινές κοινωνίες απαιτούν όλο και περισσότερο τη διεπιστημονική γνώση. Έτσι, θα πρέπει από τις προπτυχιακές σπουδές ήδη **να εισαχθούν ορισμένα μαθήματα που προάγουν τη διεπιστημονικότητα**. Κυρίως όμως θα πρέπει να οργανωθούν σοβαρές **διεπιστημονικές μεταπτυχιακές σπουδές**. Οι πρόσφατες αλλά και οι παλαιότερες σχετικές συνεργασίες του Τμήματος είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Ένας άλλος τρόπος για να προωθηθεί η διεπιστημονικότητα είναι η **δημιουργία μηχανισμών κινητικότητας των φοιτητών μέσα στο Πανεπιστήμιο**.

4.5.7 Επιμόρφωση και Δια Βίου Εκπαίδευση

Ο τομέας της επιμόρφωσης και της Δια Βίου εκπαίδευσης είναι ένας τομέας τον οποίο το Τμήμα θα πρέπει να σχεδιάσει προσεκτικά και να αναπτύξει. Με την αύξηση των μελών ΔΕΠ και του υποστηρικτικού προσωπικού καθώς και με την επίλυση του προβλήματος των χώρων, αυτό θα είναι πλέον δυνατό. Από τη δραστηριότητα αυτή το Τμήμα μπορεί να αντλήσει **σημαντικούς πόρους** που θα επενδύσει στις αναπτυξιακές του ανάγκες καθώς και να εξασφαλίσει δυνατότητα αμειβόμενης εργασίας στους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Στα πλαίσια αυτά θα μπορούσαν να εξετασθούν:

- Σεμινάρια για την αντιμετώπιση του αναλφαβητισμού στις νέες τεχνολογίες,

- Διοργάνωση κύκλων μαθημάτων σε γενικές γνώσεις Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών για αποφοίτους άλλων επιστημών που επιθυμούν να ασχοληθούν με την Πληροφορική και τις Τηλεπικοινωνίες ή να παρακολουθήσουν ένα ΠΜΣ του Τμήματος.
- Διοργάνωση κύκλων μαθημάτων σε εξειδικευμένα αντικείμενα (Βάσεις Δεδομένων, Δίκτυα Επικοινωνιών, Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών κλπ.) για όσους θέλουν να εκσυγχρονίσουν τις γνώσεις τους ή να αποκτήσουν εξειδικευμένες γνώσεις σε συγκεκριμένα αντικείμενα.
- **Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών** και άλλων κλάδων του δημοσίου τομέα.

4.5.8 Συνεργασίες

Μέχρι σήμερα το Τμήμα είναι εξαιρετικά ανοικτό σε κάθε τύπου συνεργασίες. Στην Ελλάδα, συνεργάζεται με πολλά Τμήματα του ΕΚΠΑ και άλλων Πανεπιστημίων καθώς και με Ερευνητικά Ιδρύματα. Συμμετέχει σε Διατμηματικά Μεταπτυχιακά Προγράμματα και σε πολλά ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα. Στο εξωτερικό, τα μέλη του Τμήματος έχουν αναπτύξει πλούσιες συνεργασίες με Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα και Βιομηχανίες. Ήρθε η ώρα να επιδιωχθεί η συστηματική ανάπτυξη συνεργασιών με γνωστά Πανεπιστήμια του εξωτερικού με στόχο την από κοινού σχεδίαση και οργάνωση Προγραμμάτων Σπουδών (κυρίως μεταπτυχιακών) και την κινητικότητα του προσωπικού. Επίσης, πρέπει να δημιουργηθεί μηχανισμός μόνιμης αλληλεπίδρασης με τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

4.5.9 Διαχείριση Χώρων και Εξοπλισμών του Τμήματος

Μετά την ολοκλήρωση του δευτέρου ορόφου της νέας πτέρυγας, τα γραφεία όλων των μελών ΔΕΠ καθώς και του άλλου προσωπικού θα μετακινηθούν στην πτέρυγα αυτή, ενώ θα μετακινηθούν αντιστοίχως σε άλλους χώρους όσα εργαστήρια υπάρχουν στη νέα πτέρυγα. Οι υπόλοιποι χώροι θα χρησιμοποιηθούν κυρίως για εκπαιδευτικά εργαστήρια και γραφεία υποψηφίων διδακτόρων και άλλων ερευνητών. Εκτός από τα γραφεία των μελών ΔΕΠ και του προσωπικού, η διαχείριση των άλλων χώρων θα γίνεται ανά κατηγορία ως εξής:

- Οι αίθουσες διδασκαλίας και οι αίθουσες συνεδριάσεων θα είναι στην ευθύνη του Δ/τη και της Επιτροπής Προπτυχιακών Σπουδών. Για τις αίθουσες συνεδριάσεων θα συνταχθεί κανονισμός λειτουργίας και θα αναπτυχθεί σύστημα προγραμματισμού μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος.
- Τα εργαστήρια ελεύθερης πρόσβασης των προπτυχιακών φοιτητών θα είναι στην ευθύνη του Υπεύθυνου του τομέα «Υποστήριξης Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών», ενώ εκείνα των μεταπτυχιακών φοιτητών στην ευθύνη του Διευθυντή Μεταπτυχιακών Σπουδών.
- Τα εργαστήρια προγραμματισμένης πρόσβασης για την άσκηση των φοιτητών θα είναι στην ευθύνη του Διευθυντή του Τομέα στον οποίο ανήκει το γνωστικό αντικείμενο των αντίστοιχων μαθημάτων.
- Οι χώροι όπου υπάρχει ειδικός ερευνητικός εξοπλισμός διατίθενται μετά από απόφαση Τμήματος και είναι στην ευθύνη του Διευθυντή του Τομέα στον οποίο ανήκει το γνωστικό αντικείμενο του ερευνητικού εργαστηρίου. Στους χώρους αυτούς έχουν δυνατότητα πρόσβασης όλα τα μέλη ΔΕΠ που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τον υπάρχοντα εξοπλισμό για ερευνητικούς σκοπούς. Επιδιώκεται όπου είναι δυνατόν η συνεγκατάσταση εξοπλισμού.
- Οι χώροι των γραφείων των υποψηφίων διδακτόρων και των άλλων ερευνητών είναι κοινοί και είναι στην ευθύνη του Προέδρου του Τμήματος και του Υπεύθυνου «Προγραμματισμού και Διαχείρισης Πόρων», ενώ οι βασικές αρχές του τρόπου διάθεσής τους καθορίζονται από το Δ.Σ. Απαιτείται για το σκοπό αυτό ένας κανονισμός. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνονται συνέργιες και οικονομία κλίμακας. Ενισχύονται επίσης οι συνεργασίες τόσο μεταξύ των ερευνητών όσο και μεταξύ των μελών ΔΕΠ.

Οι κάθε τύπου εξοπλισμοί, ασχέτως του πως έχουν αποκτηθεί, ανήκουν στο Τμήμα και όλα τα μέλη του έχουν δυνατότητα πρόσβασης και χρήσης. Ειδικότερα οι προσωπικοί υπολογιστές

μπορεί να διατίθενται σε ερευνητές για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και σύμφωνα με κανόνες που θα αποφασιστούν. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και η συντεταγμένη δράση του Τμήματος.

4.5.10 Φοιτητικές Εισφορές, Χορηγίες, Σύνδεση με τους Παραγωγικούς Φορείς

Η θεσμοθέτηση των **φοιτητικών εισφορών** στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών αποδείχθηκε ότι έχει σημαντικά οφέλη και επιλύει δομικά προβλήματα του συστήματος μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα, εφόσον αυτό γίνεται σύμφωνα με συγκεκριμένες αρχές και διαφανείς κανόνες. Η πρακτική του Τμήματός μας, όπου το μέτρο εφαρμόζεται επί μία περίπου δεκαετία, αποτελεί ενδιαφέρουσα εμπειρία για την εξαγωγή συμπερασμάτων. Οι αρχές και οι κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται έχουν ως εξής:

- **Δεν επιτρέπονται πρόσθετες αμοιβές των μελών ΔΕΠ** (ή άλλου μόνιμου προσωπικού του Πανεπιστημίου) για το διδακτικό ή οποιοδήποτε άλλο έργο που προσφέρουν στα ΠΜΣ.
- Ο θεσμός των φοιτητικών εισφορών **δεν πρέπει να δημιουργεί με κανένα τρόπο κοινωνική επιλογή** στις Μεταπτυχιακές Σπουδές.
- Οι πόροι από τις φοιτητικές εισφορές χρησιμοποιούνται **με διαφάνεια για τη λειτουργία και την ανάπτυξη** του ΠΜΣ από το οποίο προέρχονται και του Τμήματος που το υποστηρίζει.

Κάθε φοιτητής δικαιούται να **απαλλαγεί** πλήρως ή μερικώς από τη φοιτητική εισφορά **προσφέροντας** εναλλακτικά **επικουρικό εκπαιδευτικό έργο** που καθορίζεται από το Τμήμα. Το έργο αυτό μπορεί να είναι διάρκειας το πολύ 32 εβδομάδων ανά ακαδημαϊκό έτος και η μέγιστη εβδομαδιαία απασχόληση δεν μπορεί να ξεπερνά τις 10 ώρες. Η μέγιστη φοιτητική εισφορά ανά ακαδημαϊκό έτος αντιστοιχεί στην ισοδύναμη αντιμισθία 320 ωρών. Ως ισοδύναμη ωριαία αντιμισθία νοείται η ωριαία αποζημίωση των μεταπτυχιακών φοιτητών που καθορίζεται με κοινή Υπουργική απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Οικονομίας (σήμερα 7 ευρώ).

Με τον τρόπο αυτό αποκλείεται κάθε κοινωνική επιλογή, αφού όποιος φοιτητής (μη εργαζόμενος) το επιθυμεί μπορεί να **απαλλάσσεται** από οποιαδήποτε οικονομική επιβάρυνση. Επιπλέον, τίθεται και ένα άνω όριο για την ετήσια φοιτητική εισφορά (περίπου 2300 ευρώ με τα σημερινά δεδομένα). Η προσφορά έργου από τους φοιτητές συνεισφέρει στην ποιοτική αναβάθμιση των σπουδών και αποτελεί σημαντικότερο παράμετρο ανάπτυξης του Τμήματος.

Οι **επιλέξιμες δαπάνες** από τα έσοδα των φοιτητικών εισφορών αφορούν **αποκλειστικά δαπάνες για τη λειτουργία και την ανάπτυξη** του συγκεκριμένου ΠΜΣ και του Τμήματος, όπως ανάπτυξη και συντήρηση των εξοπλισμών, εκπαιδευτικό υλικό, διαμόρφωση χώρων, έξοδα δημοσιεύσεων και συμμετοχής σε συνέδρια, πρόσκληση διακεκριμένων επιστημόνων από το εξωτερικό, αμοιβή εξωτερικών διδασκόντων, αναλώσιμα, κλπ.

Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η ορθολογική και αναπτυξιακή χρήση των πόρων από τις φοιτητικές εισφορές και καλύπτονται ανάγκες που διαφορετικά δεν θα ήταν δυνατόν να ικανοποιηθούν.

Στα πλαίσια της ανάπτυξης των σχέσεων του Τμήματος με τους παραγωγικούς φορείς και αναζήτησης πόρων, προβλέπεται και ο θεσμός των **χορηγιών** σε συνδυασμό με μία σειρά από ενέργειες, όπως:

- Διοργάνωση μια φορά κάθε έτος της «ημέρας ελεύθερης πρόσβασης», κατά την οποία οι εκπρόσωποι των παραγωγικών φορέων θα μπορούν να επισκέπτονται το Τμήμα, να ενημερώνονται για τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητές του και να συζητούν με τους φοιτητές και τα μέλη ΔΕΠ.

- Διοργάνωση συζητήσεων σχετικά με τις ανάγκες σε δεξιότητες που αντιμετωπίζει η αγορά εργασίας.
- Διοργάνωση διαλέξεων από εκπροσώπους του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σχετικά με τις δραστηριότητές τους.
- Ανάπτυξη σχέσεων σε συστηματική βάση σε συνδυασμό και με την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών.

Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει πρακτικά καμία σχετική με τις χορηγίες ενέργεια. Οι ενέργειες αυτές θα σχεδιαστούν και θα δρομολογηθούν από τον Υπεύθυνο του τομέα «Προβολής και Συνεργασιών».

4.5.11 Σύστημα Διαχείρισης της Προσφοράς Έργου των Μεταπτυχιακών Φοιτητών

Παρόλο που ο θεσμός προσφοράς έργου από τους υποψήφιους διδάκτορες και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές έχει αποδώσει σημαντικά μέχρι σήμερα, παρατηρούνται ορισμένες δυσλειτουργίες ως προς τον προγραμματισμό του προσφερόμενου έργου και σημαντικές ανισότητες ως προς την ποσότητα του έργου που προσφέρουν οι υποψήφιοι διδάκτορες. Για το λόγο αυτό απαιτείται ένα σύστημα διαχείρισης στο οποίο

- θα καταγράφονται οι ανάγκες για κάθε ακαδημαϊκό έτος (των μελών ΔΕΠ, των Επιτροπών, των Γραφείων υποστήριξης κλπ.)
- θα καθορίζεται το είδος του έργου που προσφέρουν οι υποψήφιοι διδάκτορες και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές
- θα αποτυπωθεί το έργο που έχουν προσφέρει οι εγγεγραμμένοι υποψήφιοι διδάκτορες, σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό, ώστε να τους ανατεθεί νέο έργο σύμφωνα με το νέο κανονισμό
- θα ανατίθεται και θα ελέγχεται το έργο των υποψήφιων διδασκόντων και μεταπτυχιακών φοιτητών σύμφωνα με τις καταγεγραμμένες ανάγκες και τις δικές τους επιλογές
- η ανάθεση έργου στους νέους υποψήφιους διδάκτορες και μεταπτυχιακούς φοιτητές θα γίνεται ταυτόχρονα με την εγγραφή τους.

4.6 Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας

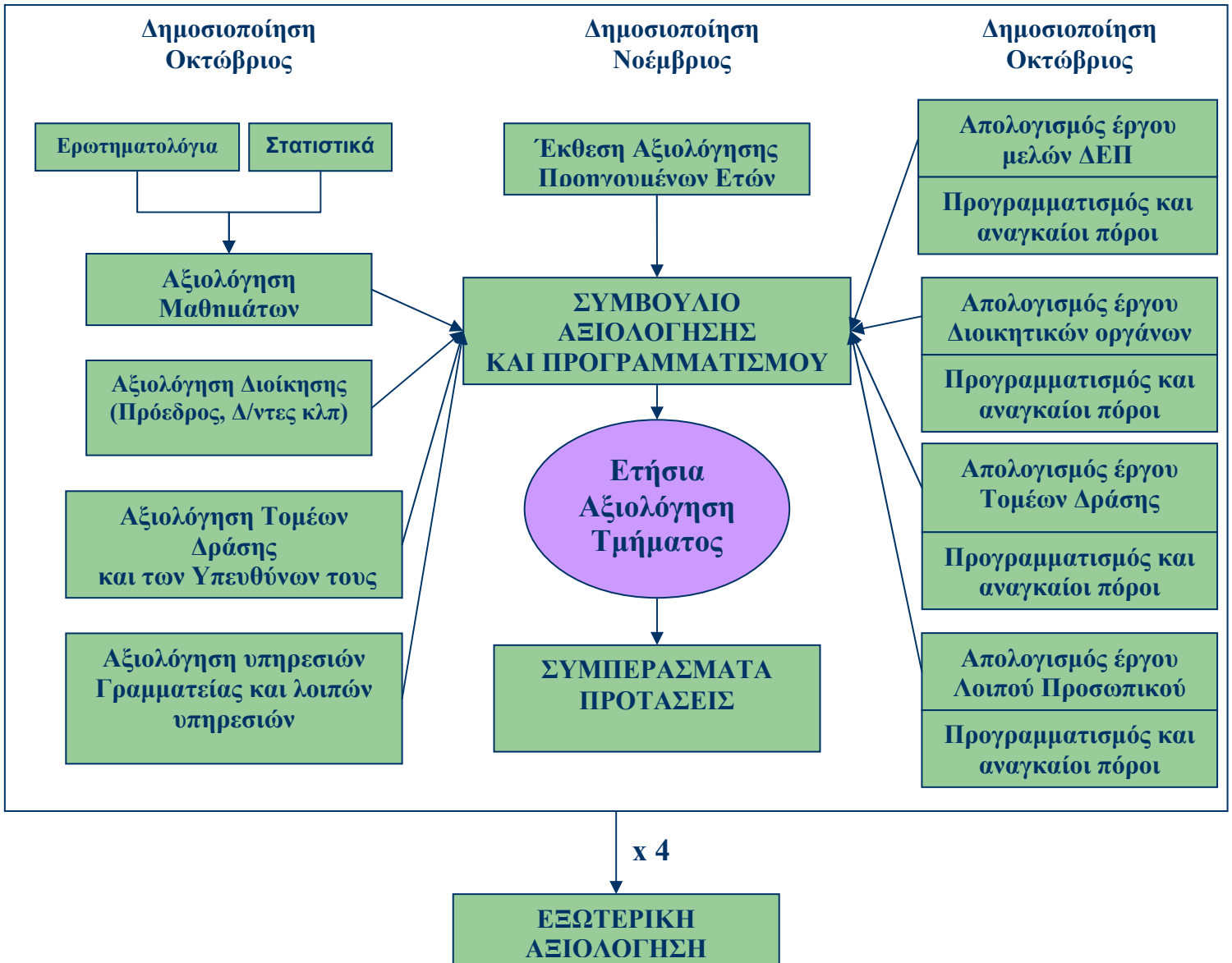
Το Σύστημα ετήσιου Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας των υπηρεσιών και δραστηριοτήτων του Τμήματος περιγράφεται από το παρακάτω σχήμα και βασίζεται στις εξής αρχές:

- Διαφάνεια των διαδικασιών.
- Καταγραφή όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος και των μελών του.
- Δημοσιοποίηση όλων των αποτελεσμάτων και ενεργειών των οργάνων του Τμήματος και των μελών του.
- Αξιολόγηση της πορείας του Τμήματος στις βασικές δραστηριότητές του και εξαγωγή γενικών συμπερασμάτων και κατευθυντηρίων γραμμών.
- Καταγραφή διαφορετικών απόψεων επί της γενικής αξιολόγησης.
- Εκτίμηση των παραπάνω από τα όργανα και τα μέλη του Τμήματος και καθορισμό της προσωπικής στάσης του καθένα με βάση την ελεύθερη βούλησή του.

Όλα τα μέλη του Τμήματος θα πρέπει να συμμετέχουν στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας.

Οι τρεις άξονες του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας είναι: Αξιολόγηση με ερωτηματολόγια – Εκθέσεις απολογισμού και προγραμματισμού – Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

4.6.1 Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του Τμήματος που ολοκληρώθηκε το 2000, συντάσσεται **ενιαίο ερωτηματολόγιο** που συμπληρώνουν (ανώνυμα) οι προπτυχιακοί φοιτητές **σε όλα τα μαθήματα** που παρακολουθούν και με το οποίο αξιολογούν τη διδαχθείσα ύλη, τα εργαστήρια, τις εργασίες στα πλαίσια του μαθήματος, το εποπτικό υλικό, τα συγγράμματα, τους διδάσκοντες καθηγητές και το υποστηρικτικό προσωπικό. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων γίνεται (με ευθύνη των οργάνων του Τμήματος και ειδικότερα του Δ/τη Προπτυχιακών Σπουδών) πριν από τις εξετάσεις των περιόδων Φεβρουαρίου και Ιουνίου για κάθε μάθημα. και **τα αποτελέσματα δημοσιοποιούνται**. Μαζί με τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων θα κοινοποιούνται **και στατιστικά στοιχεία του μαθήματος** (πόσοι φοιτητές το δήλωσαν, πόσοι έλαβαν μέρος στις εξετάσεις, το ποσοστό επιτυχίας, το μέσο όρο των προβιβάσιμων βαθμών και την τυπική απόκλισή τους). Το σύστημα αυτό εφαρμόζεται δοκιμαστικά **για πρώτη φορά** από το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003 χωρίς δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων. Η μεταβατική περίοδος έχει στόχο την προσαρμογή των μελών ΔΕΠ και των φοιτητών με το σύστημα καθώς και τη δοκιμαστική εφαρμογή του. Παράλληλα με τη δοκιμαστική εφαρμογή αναπτύσσεται και η ηλεκτρονική υποβολή και επεξεργασία των ερωτηματολογίων.

4.6.2 Ετήσιος Απολογισμός Έργου μελών ΔΕΠ

Όλα τα μέλη ΔΕΠ συμπληρώνουν και υποβάλουν στο Δ.Σ. του Τμήματος, στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους, ειδικό απολογιστικό έντυπο των δραστηριοτήτων τους κατά το προηγούμενο έτος. Στο έντυπο αυτό περιγράφουν τις εκπαιδευτικές, ερευνητικές, αναπτυξιακές, διοικητικές και άλλες δραστηριότητές τους. Ταυτόχρονα με την υποβολή του ετήσιου απολογισμού Έργου, κάθε μέλος ΔΕΠ υποβάλλει και τις ανάγκες του για τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά σε χρηματοδότηση, χώρους, εξοπλισμούς και ανθρώπινους πόρους (π.χ. προσφορά έργου από υποψήφιους διδάκτορες ή άλλο υποστηρικτικό προσωπικό), καθώς και τον απολογισμό για τους αντίστοιχους πόρους που του διατέθηκαν την προηγούμενη χρονιά. Τα στοιχεία αυτά κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη ΔΕΠ, ώστε αυτά να μπορούν να ενημερώνονται, να αξιολογούν, να σχεδιάζουν και να προγραμματίζουν τις ενέργειές τους. Ο απολογισμός έργου των μελών ΔΕΠ αποτελεί επίσης πηγή ενημέρωσης της ιστοσελίδας του Τμήματος και ανανέωσης του υλικού προβολής.

4.6.3 Ετήσιος Απολογισμός Έργου των Οργάνων Διοίκησης και των Τομέων Δράσης

Στην ίδια λογική με τον απολογισμό έργου των μελών ΔΕΠ όλα τα Όργανα Διοίκησης του Τμήματος και οι Επιτροπές των τομέων δράσης, κάθε έτος, συντάσσουν και κοινοποιούν σε όλα τα μέλη του Τμήματος (δια του Προέδρου) αναλυτική απολογιστική έκθεση του έργου τους και της χρήσης των πόρων που τους διατέθηκαν. Ταυτόχρονα με την υποβολή του ετήσιου απολογισμού Έργου, κάθε Όργανο Διοίκησης ή Επιτροπή υποβάλλει και τις ανάγκες του για τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά σε χρηματοδότηση, χώρους, εξοπλισμούς και ανθρώπινους πόρους.

4.6.4 Ετήσιος Απολογισμός Έργου του λοιπού διδακτικού προσωπικού

Τα μέλη του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού (ΕΤΕΠ, ΕΕΔΠ, κλπ.) και του λοιπού υποστηρικτικού προσωπικού που είναι τοποθετημένα στο Τμήμα, υποβάλουν στο Δ/τη του Τομέα που ανήκουν ετήσια αναλυτική έκθεση απολογισμού για το έργο που επιτέλεσαν την προηγούμενη ακαδημαϊκή χρονιά. Οι Δ/ντες Τομέων με βάση τις εκθέσεις αυτές (ή με προσωπική τους ευθύνη σε περίπτωση που αυτές δεν υποβληθούν έγκαιρα) συντάσσουν και κοινοποιούν σε όλα τα μέλη ΔΕΠ και το λοιπό προσωπικό του Τμήματος τον ετήσιο απολογισμό του έργου όλων των μελών του προσωπικού που δεν είναι μέλη ΔΕΠ και που ανήκει στη δύναμη του Τομέα τους.

4.6.5 Αξιολόγηση Οργάνων Διοίκησης, Επιτροπών και Υπηρεσιών Γραμματείας

Μετά την κοινοποίηση των ετήσιων απολογισμών Έργου όλου του προσωπικού, των οργάνων διοίκησης και των Επιτροπών των τομέων δράσης, τα μέλη όλου του προσωπικού του Τμήματος

και οι φοιτητές που συμμετέχουν στα όργανα του Τμήματος συμπληρώνουν, ανώνυμα, ειδικά ερωτηματολόγια αξιολόγησης των Οργάνων Διοίκησης (Γ.Σ., Προέδρου, Δ.Σ., Δ/ντων Τομέων, Δ/ντη Μεταπτυχιακού, Επόπτη), των Επιτροπών (Συντονιστική Επιτροπή ΠΜΣ, Επιτροπές τομέων δράσης, κλπ.) και των υπηρεσιών Γραμματείας του Τμήματος.

4.6.6 Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης Τμήματος

Με βάση όλα τα παραπάνω στοιχεία, το Δ.Σ. του Τμήματος διευρυμένο με το Δ/ντη Μεταπτυχιακών Σπουδών και τους Υπεύθυνους των τομέων δράσης, συντάσσει ετήσια αξιολόγηση του Τμήματος για τους βασικούς άξονες δραστηριοποίησής του, εξάγει γενικά συμπεράσματα και κατευθυντήριες γραμμές για την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά, προγραμματίζει και κατανέμει τους διαθέσιμους πόρους. Η ετήσια έκθεση αξιολόγησης του Τμήματος δημοσιοποιείται ενώ κάθε μέλος ΔΕΠ έχει το δικαίωμα να επισυνάψει τις απόψεις του επί οποιουδήποτε θέματος διαφωνεί.

4.6.7 Σύστημα Μέτρησης

Μέχρι το τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2004 - 2005 θα έχει ολοκληρωθεί το σύστημα μέτρησης όλων των δεικτών του Τμήματος (στατιστικά στοιχεία φοιτητολογίου προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, στατιστικά στοιχεία μαθημάτων, στατιστικά στοιχεία ερευνητικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων, κατάλογοι υποδομών, στοιχεία αποφοίτων, γενική εικόνα του Τμήματος, κλπ.) το οποίο θα χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του Τμήματος.

4.6.8 Εξωτερική αξιολόγηση

Κάθε 4 ακαδημαϊκά έτη θα διενεργείται αξιολόγηση του Τμήματος από εξωτερικούς αξιολογητές οι οποίοι θα επιλέγονται μεταξύ διακεκριμένων μελών της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας και του παραγωγικού τομέα. Στους αξιολογητές αυτούς θα διατίθενται οι ετήσιες εσωτερικές αξιολογήσεις, τα στατιστικά στοιχεία και οι λοιποί δείκτες του Τμήματος καθώς και όλο το διαθέσιμο έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό. Θα προσκαλούνται να επισκεφτούν το Τμήμα από κοντά ώστε να μπορέσουν να εκτιμήσουν καλύτερα τις υποδομές και να συζητήσουν με το προσωπικό και τους φοιτητές. Τα αποτελέσματα της εξωτερικής αξιολόγησης θα δημοσιοποιούνται και θα λαμβάνονται υπόψη στον προγραμματισμό και το σχέδιο ανάπτυξης του Τμήματος για τα επόμενα έτη.

5 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Η χρηματοδότηση των δράσεων του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης προβλέπεται να γίνει ως εξής: Το **κτηριολογικό** πρόγραμμα θα χρηματοδοτηθεί κατά κύριο λόγο από το Π.Δ.Ε. (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων) και δευτερευόντως από το ΕΤΠΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) του ΕΠΕΑΕΚ και τους ίδιους πόρους του Τμήματος (αυτοχρηματοδότηση). Το διδακτικό και λοιπό **προσωπικό** θα χρηματοδοτηθεί από τον Τακτικό Προϋπολογισμό, οι **εξοπλισμοί** από το ΕΤΠΑ του ΕΠΕΑΕΚ και τους ίδιους πόρους του Τμήματος. Οι **υπόλοιπες δράσεις** θα υποστηριχθούν από το ΕΚΤ (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) του ΕΠΕΑΕΚ, τον Τακτικό Προϋπολογισμό και τους ίδιους πόρους του Τμήματος.

Το **χρονοδιάγραμμα** υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης χωρίζεται σε τρεις φάσεις. Η περίοδος 2002 –2004 αποτελεί τη **φάση προετοιμασίας και πρώτης λειτουργίας**, όπου λαμβάνονται οι αναγκαίες αποφάσεις από τα όργανα του Τμήματος, γίνονται οι σχετικές μελέτες, εντάσσονται τα έργα και γίνονται οι προκηρύξεις, εφαρμόζονται πιλοτικά οι περισσότερες δράσεις, εξάγονται τα πρώτα συμπεράσματα και γίνονται διορθωτικές παρεμβάσεις. Η περίοδος 2004 –2006 αποτελεί τη **φάση πλήρους εφαρμογής του Σχεδίου** κατά την οποία ολοκληρώνονται τα έργα, γίνονται οι περισσότεροι διορισμοί και τοποθετήσεις προσωπικού, εφαρμόζεται πλήρως το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας, ολοκληρώνονται όλες οι υπόλοιπες δράσεις και εφαρμόζονται σε πλήρη κλίμακα. Η περίοδος 2006 – 2007 αποτελεί τη **φάση εξαγωγής γενικών συμπερασμάτων και προγραμματισμού** της πορείας και των δράσεων της επόμενης πενταετίας με βάση την εμπειρία που θα αποκτηθεί, τα τελικά αποτελέσματα που θα επιτευχθούν και τις συνθήκες στην Ανωτάτη Εκπαίδευση, αλλά και γενικότερα, όπως θα έχουν διαμορφωθεί τότε.